

ESCOLTES CATALANS



Seu social: Barcelona
Àmbit geogràfic: autonòmic
Forma jurídica: associació

- 8 persones treballadores
- 756 persones voluntàries
- 3760 persones sòcies
- 58 persones ateses en serveis a la infància i la joventut
- 101 persones ateses en serveis a la dependència i la discapacitat
- 30 persones ateses en serveis d'atenció a trastorns de salut mental
- 40 persones ateses en serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 5 persones ateses en serveis d'atenció a drogodependències

www.escoltes.org



Breu història de l'organització

Escoltes Catalans som l'associació laica de l'escoltisme català, formada per 43 agrupaments i més de 3.500 infants i joves, que fa més de 45 anys que desenvolupem, de manera voluntària, un projecte educatiu i juvenil arreu del territori català.

Escoltes Catalans es constitueix el 1974, fruit de la unió de diverses associacions escoltes del país. El 1976 se celebra el primer congrés i el 2020 el cinquè que serveixen d'espais troncats que defineixen l'associació tal com l'entenem dia a dia. A l'Assemblea General Ordinària anual, el principal òrgan de participació i governança, els i les caps dels agrupaments decideixen el present i futur de l'associació.

Infants i joves participem en l'escoltisme, el major moviment infantil i juvenil del planeta, amb més de 40 milions de persones. Les caps, joves voluntàries, eduquem basant-se en el mètode escolta, que se centra en la pedagogia de l'acció, activitats que parteixen de l'interès de l'infant i jove, i en el treball en petit grup.

A través dels caus de cap de setmana, les excursions i els campaments, Escoltes Catalans contribuïm a l'educació de persones felices, crítiques i compromeses que construiran un país més just, socialment i ambiental. Alhora participen activament en el nostre entorn per treballar pels drets humans, el feminisme i la cohesió social.

Missió

Escoltes Catalans (EC) fonamenta els seus objectius educatius en els valors de l'esforç, el respecte tant de la pròpia persona com dels que l'envolten, la sinceritat, l'honestedat, la responsabilitat, la solidaritat, la participació en la vida col·lectiva, la sensibilitat i estima de la natura, l'austeritat, l'alegria i l'optimisme, l'estima pel país i el compromís. Aquests dotze propòsits educatius responen a la voluntat del moviment d'educar de forma integral a l'individu procurant harmonitzar la vessant social, la intel·lectual i la física. La finalitat de l'activitat d'Escoltes Catalans és la transformació social a través de l'educació d'infants i joves.

Descripció de l'activitat

Arreu del territori català, 43 agrupaments escoltes organitzen activitats pedagògiques durant tot un curs escolar, seguint el mètode escolta. Al llarg del curs s'organitzen:

El dia a dia i excursions. Un cop per setmana infants i joves de l'agrupament es troben al cau per compartir i aprendre. Envoltats del seu entorn més proper comencen a traçar la seva aventura que durarà un any. Les excursions complementen el treball que es realitza cada dissabte.

Campaments d'hivern, primavera i estiu. L'aventura, l'emoció i els aprenentatges s'apoderen de tothom durant uns dies, i és que els campaments són uns dels moments més màgics de l'agrupament. Entre dos i tres cops l'any, infants i joves carreguen les motxilles a l'esquena i marxen a descobrir el país i a viure junts. Els campaments d'estiu, normalment a la natura, són un entorn privilegiat per a la convivència, ideal per culminar el projecte educatiu que s'ha anat construint el llarg del curs. També realitzen campaments internacionals, on entren en contacte amb altres realitats i grups escolta i poden treballar la dimensió mundial de l'escoltisme.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

TRANSICIÓ FEMINISTA

Breu descripció

A Escoltes Catalans s'entén la TRANSICIÓ FEMINISTA com un canvi radical i transformador de la forma d'organitzar-se i relacionar-se entre les persones i amb l'entorn més proper, fent allò que saben fer, que és educar infants i joves. Seran elles les que, el dia de demà, enfortiran aquest canvi profund i el faran perdurable en el temps.

D'acord amb els tres grans objectius generals del pla d'acció, el projecte TRANSICIÓ FEMINISTA respon més concretament a: la voluntat de democratitzar i feminitzar la cultura participativa; promoure la coherència entre els valors que defensem i la governança de l'Associació; així com generar models de lideratge positius.

El projecte es desenvolupa des de 2020, amb molta força durant 2021 i 2022, amb fites importants com són: 1 diagnosi de gènere, 1 revisió feminista de l'itinerari formatiu de les caps, 1 nou material pedagògic (Guia en EGIBDH) a més de la Guia-resum de 2021, diverses càpsules formatives i monogràfics, 1 PLA D'IGUALTAT per a la transició organitzacional feminista, que inclou el desenvolupament de 4 Mòduls temàtics en 2021, i 1 JORNADA DE TRANSICIÓ FEMINISTA celebrada el 22-05-2022, 1 Protocol propi per a la prevenció i gestió de l'Abús sexual infantil a més d'1 esborrany del Protocol de prevenció i abordatge de violències masclistes que s'aprovarà a l'AGO de novembre de 2022, entre molts d'altres resultats qualitatius i quantitius del projecte.

És clau l'àmplia i continuada participació de les caps o educadores i tot l'equip voluntari d'Escoltes Catalans, entitat formada per prop de 3.500 infants i joves, acompanyades per les 8 membres de l'estructura tècnica.

Aportació de valor de la iniciativa

Tal com es desprèn a continuació, es tracta d'un projecte ambiciós i amb un alt valor transformador en el si de l'associació.

Escoltes Catalans vol transformar el món a través de l'educació d'infants i joves, i per això posa el focus en la pròpia transformació amb mirada feminista i de cures.

El projecte TRANSICIÓ FEMINISTA rep prioritat política, recursos econòmics, recursos tècnics, persones voluntàries implicades, qualitat i expertesa, per tal de tirar endavant aquesta aposta feminista compartida i amb mirada llarga.

Necessitats identificades

1. Repensar l'estructura d'Escoltes Catalans perquè respongui als valors de l'entitat, permeti reduir volums de feina, rols de poder, sigui més flexible, horitzontal i propera per a totes les persones que en formen part.
2. Obrir un procés de debat a Escoltes Catalans, posant els caus al centre del procés, sobre què s'entén per una entitat feminista i un cau feminista; on es debati sobre l'estructura, els valors i els projectes d'Escoltes Catalans, així com la tasca dels caus, les relacions de l'equip de caps i també la seva tasca educativa.
3. Generar eines específiques i mecanismes d'acompanyament per als caus, per tal que puguin millorar la tasca educativa des d'una perspectiva no adultcentrista, coeducativa, i LGBTI+.
4. Assegurar la transversalització de gènere a Escoltes Catalans assegurant que hi ha els recursos humans i econòmics suficients per dur-ho a terme. Així mateix, repensar el rol de l'equip de gènere, les seves funcions, pla de treball, dotar-lo de legitimitat i de capacitat de decisió.
5. Obrir un espai de debat a Escoltes Catalans, acompanyat de formació i eines pràctiques sobre violències masclistes, que en permeti la seva identificació, prevenció i abordatge a tots els nivells. Finalment, el Pla d'Acció establert el 2022 respon als següents tres grans finalitats:
 - Feminitzar i democratitzar la cultura participativa.
 - Promoure la coherència entre els valors que defensem i la governança de l'Associació.
 - Generar models de lideratge.

Principals objectius assolits

Transversalització del feminisme a Escoltes Catalans.

Principals resultats obtinguts

- Es posen en relleu resultats numèrics qualitatius i de procés
- 1 diagnosi de gènere i 1 resum.
 - 1 revisió feminista de l'itinerari formatiu de les caps.
 - Elaboració de material pedagògic: Guia en EGIBDH.
 - Diverses formacions en EGIBDH: 1 monogràfic de FORCA, 2 formacions de l'àmbit pedagògic, 1 a les futures caps al SALT...
 - 1 protocol propi per a la prevenció i gestió de l'Abús sexual infantil.

- PLA D'IGUALTAT per a la transició organitzacional feminista (20-21, 21-22).
- 4 Mòduls temàtics de 2 sessions cadascun.
- 1 Guia-resum de les principals conclusions de 2021.
- 1 Pla d'Acció 2022.
- 1 JORNADA de Transició Feminista 22-05-2022.
- 1 esborrany del Protocol de prevenció i abordatge de violències masclistes, a aprovar el 2022.
- 90 membres d'equips associatius voluntaris implicades.
- Entorn 900 caps (2020-22) implicades.
- Diverses entitats expertes vinculades: Obliques, F.Vicki Bernadet, Mandràgores, Sidastudi, CreaciónPositiva.
- Transformació de la mirada en clau feminista: busquem un canvi democratitzador que faci sostenible la tasca voluntària dels i les joves.
- L'Equitat i la inclusivitat guanyen terreny: des d'una mirada de privilegis revisem internament la inclusivitat, possibles barreres o manca d'inclusivitat per fer un canvi envers l'Equitat.
- Transformació del sistema de governança i participació en la presa de decisions: la Jornada del 22M és un punt d'inflexió en l'estructura organitzativa de l'entitat on s'acorden canvis democratitzadors que doten d'una democràcia directa.

Abast de l'experiència

43 agrupaments a tot el territori, entorn 900 caps dels agrupaments i membres de l'estructura associativa (voluntària), més de 3.500 infants i joves membres d'Escoltes Catalans, així com les seves famílies.

Persones implicades en l'experiència

Treballadores: 4

Membres equips directius: 1

Sòcies: 3.760

Ateses: 3.500

Voluntàries: 67

Altres: 4 (consultores externes)



Principals factors clau d'èxit

- Continguts i alta qualitat del projecte
- Elements d'innovació i ambició del projecte
- Priorització política i partida pressupostària estable, de continuïtat
- Grup motor de 8 membres, impulsor de la iniciativa, així com del procés de disseny, seguiment i avaluació continuada del projecte
- Suport tècnic especialitzat i continuat; constant adequació a la capacitat i recursos de l'Associació
- Suport extern especialitzat, d'acord amb les necessitats reals de l'Associació
- Àmplia participació i implicació voluntària, de les caps dels agrupaments i les membres d'equips associatius, en espais de formació i de decisió política
- Importància a l'avaluació i tancament, així com al procés de disseny de l'acció pedagògica, associativa, política i comunicativa que es durà a terme.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

- Atesa l'activitat dels Agrupaments escoltes al llarg del curs, no cada mes poden participar totes les caps. Les formacions organitzades els mesos de juny/juliol tenen menys assistència que la resta de l'any.
- Finançament públic (Ministerio de Igualdad, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona): canvis importantíssims en les línies de finançament habituals i necessitat de fer front a la inestabilitat pressupostària.
- Manca de recursos tècnics i externs, en relació amb les limitacions de finançament.
- Abast i escalabilitat del projecte, a les quals cal donar resposta.

Elements innovadors que aporta l'experiència

- Dimensió de "procés" amb un disseny participat i una visió de mig termini (incorporant mirada de processos per a un canvi de gran envergadura i transversal).
- Imbricació estratègica del projecte (es treballen els punts de trobada amb els principals projectes de l'Associació i s'incorpora a les prioritats del Pla Estratègic, amb horitzó 2026).
- Desenvolupament i aplicació multinivell (desenvolupament de processos participatius complexos per arribar a tots els nivells de l'organització).
- Grup motor impulsor de 8 membres amb posicions diverses i suport extern especialitzat: 1 membre de Junta Permanent (Presidenta), 2 membres de Junta General (coordinadora pedagògica i econòmica), 4 membres d'Equip Gènere, i 1 tècnica de suport. El suport extern es concreta en la consultora feminista Obliques o l'associació Creación Positiva.
- Perspectiva feminista àmplia i complexa (es treballen temàtiques variades, absorbint la complexitat i magnitud que suposa una transformació feminista àmplia: la inclusió de la diversitat LGTBI+; l'equitat i antirracisme; la prevenció de vio-

lències; els càrrecs i funcions vinculats als circuits de gestió de violències; el Protocol; l'educació amb perspectiva de gènere i feminista; la revisió dels itineraris formatius i del mètode pedagògic; les formes de treball i organització interna; els lideratges, la presa de decisions i els càrrecs de major poder; la sostenibilitat i cura de la participació voluntària; altres).

- Avaluació i millora contínua (a través dels Informes de seguiment del projecte, bianuals, i les Memòries d'avaluació qualitativa i quantitativa anuals presentades a l'AGO; a més del Programa del projecte també discutit i aprovat en Assemblea).

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

Si bé es tracta d'un projecte fet a la mida de les necessitats de l'Associació, hi ha diversos elements replicables i extrapolables:

- 2019-20, Diagnosi de Gènere que permet construir el Pla d'igualtat
- 2019-20, Pla d'igualtat de gènere (més de 4 cursos, amb horitzó estratègic al 2026)
- 2020, Revisió del pla formatiu de les caps (voluntàries) amb mirada feminista, i Trobada de Formació de dos dies entorn la temàtica
- 2020, Treballem l'EGIBDH amb l'elaboració d'una guia pròpia i diverses formacions replicables
- 2021, Mòduls formatius en 4 temàtiques centrals: Poders i democràcia interna; Models de treball i gestió del temps; Cures, violències i conflictes; Diversitats
- 2021-22, Compromís ferm contra les violències masclistes, amb l'elaboració participada d'un Protocol propi per a la prevenció i abordatge de violències masclistes, lgtbifòbiques i d'altra mena
- Publicació de múltiples recursos pedagògics en clau feminista. Les caps o educadores i les diferents unitats (edats) tracten el tema regularment per aconseguir un canvi en la mirada
- 2021-26, Pla Estratègic, incorporant la transició organitzacional feminista.